

Savjetovanja s dionicima

Zemlja: Latvija

 www.partnerup-project.eu

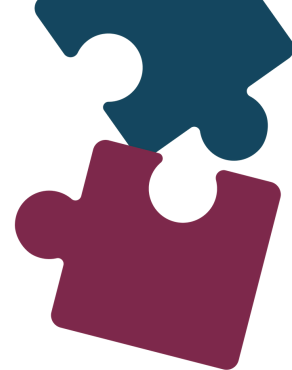
 [partnerupeu](https://www.facebook.com/partnerupeu)

 [partnerupeu](https://twitter.com/partnerupeu)

Sufinancira
Europska unija

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.

Uključeni dionici

Državna agencija za razvoj obrazovanja (VIAA) i Latvijska udruga za obrazovanje odraslih (LAEA) provele su četiri sastanka dionika u Rigi i općini Limbaži, s ukupno 105 sudionika.

Sudionici su se mogli priključiti svakom od sastanaka pomoću platforme Zoom te je 18 sudionika od 105 sudjelovalo online. Sudionici su predstavljali različite vrste dionika:

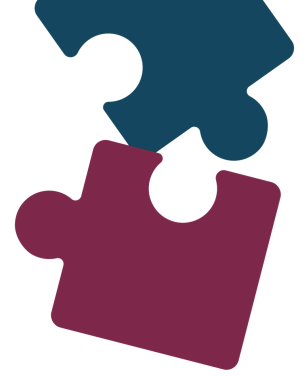
- Predstavnici Državne agencije za razvoj obrazovanja (koji provode projekt ESF-a br. 8.4.1.0/16/I/001 Unapređenje profesionalne kompetencije zaposlenih osoba) te Ministarstva obrazovanja i znanosti Latvije - 8 sudionika;
- Latvijska udruga za obrazovanje odraslih - promiče razvoj neformalnog obrazovnog sustava u Latviji - 4 sudionika;
- Općine, koje uglavnom predstavljaju službenici odgovorni za razvoj obrazovanja odraslih - 33 sudionika;
- Privatne i javne ustanove obrazovanja odraslih - 37 sudionika;
- Nevladine organizacije uključene u obrazovanje odraslih - 12 sudionika;
- 5 predstavnika knjižnica, 6 poduzetnika, 3 predstavnika pružatelja socijalnih usluga u općinama, 1 predstavnik bolnice i 1 predstavnik lokalnih novina.

Aktivnosti i metode za uključivanje dionika

Tijekom sastanaka izneseno je nekoliko prijedloga o tome kako prijeći s fragmentiranog i projektnog pristupa na stalni i sveobuhvatni sustav suradnje dionika u području obrazovanja odraslih. To bi trebalo zahtijevati veću uključenost dionika, kao što su općinske regije za planiranje, s ciljem osiguranja uravnotežene obrazovne ponude uzimajući u obzir teritorijalne i sektorske aspekte u odnosu na obrazovne potrebe odraslih osoba. Zadaci i odgovornosti svakog uključenog dionika moraju se preciznije definirati kako bi se osigurala dostupnost prilika za učenje svugdje i za sve, spriječilo dupliciranje funkcija i stvorilo informativno okruženje za učenje prilagođeno korisniku koje je inkluzivno i motivirajuće. Potrebno je promicati specijalizaciju obrazovnih ustanova kako bi se povećala raznolikost obrazovnih usluga i doseglo više ciljnih skupina.

Za promicanje osposobljavanja na radnom mjestu i razvoj učenja temeljenog na radu za odrasle, potrebno je odrediti poticaje za poslodavce u obliku poreznih olakšica.

Suradnja bi trebala biti usmjerena na osiguravanje kontinuiteta učenja odraslih, a ne na provedbu jedne određene aktivnosti ili projekta. U tu svrhu potrebno je stvoriti zajedničke kriterije kvalitete obrazovanja i baze podataka prilagođene korisniku koje omogućuju procjenu ukupnih koristi obrazovanja za razvoj pojedinca i društva u određenom razdoblju, predviđanje budućih potreba individualnog razvoja i mogućnosti razvoja karijere te osmišljavanje sljedećih faza razvoja vještina.

Mogućnosti

Treba naglasiti da je u razdoblju od 2016. do 2023. godine bilo moguće promijeniti prethodno rasprostranjeno javno mišljenje u Latviji da je obrazovanje odraslih dostupno samo manjem dijelu društva, a samo ograničeni krug poslodavaca, općina ili pojedinaca s dovoljnim prihodima može si priuštiti da iskoristi obrazovne mogućnosti. Revitalizacija kulture cjeloživotnog učenja kao jednog od najvažnijih smjerova politike vještina EU-a doista je doživjela značajan razvoj u Latviji tijekom prethodnog šestogodišnjeg razdoblja. Podaci Državnog zavoda za statistiku pokazuju da se sudjelovanje odraslih u obrazovanju u Latviji značajno povećalo u 2023. godini. U dobnoj skupini od 25 do 64 godine udio odraslih koji su sudjelovali u obrazovanju povećao se sa 6,6% u 2020. godini na 10,7% u 2023. godini, čime je premašen pokazatelj (8%) postavljen u nacionalnom dokumentu za planiranje obrazovanja - Smjernice za razvoj obrazovanja 2021.-2017. za 2024. godinu.

Jedan od čimbenika koji su značajno utjecali na opisano povećanje bile su mogućnosti obrazovanja odraslih, financirane iz ESF-a i državnog proračuna, posebice projekt ESF-a br. 8.4.1.0/16/I/001 «Unapređenje stručne osposobljenosti zaposlenih osoba», 2017. – 2023. (u daljnjem tekstu – «Projekt ESF-a»). Do tada su besplatne mogućnosti učenja bile dostupne samo nezaposlenima, a pružala ih je Državna agencija za zapošljavanje. Projekt ESF-a započet je 2017. godine, provodi ga VIAA i uključuje općine kao partnere za suradnju te, u suradnji s Državnom agencijom za zapošljavanje, uključuje usluge karijernog savjetovanja za sudionike. Ukupan broj pojedinaca uključenih u edukaciju bio je 74 949. Odrasli s niskom razinom obrazovanja i vještinama bili su projektna prioritarna ciljna skupina, a zbog uspješne suradnje s općinama njihova je uključenost dosegla 19% ukupnog broja polaznika.

Što se tiče cjelokupnog planiranja politika, kako bi se osigurale brže i kontrolirane promjene u obrazovanju odraslih na nacionalnoj razini, 2023. godine donesena je odluka o osnivanju Vijeća za razvoj ljudskog kapitala, koje se sastoji od tri ministra - gospodarstva, obrazovanja i znanosti te socijalne skrbi. Vijeće za razvoj ljudskog kapitala podržalo je model upravljanja koji je razvilo Ministarstvo obrazovanja i znanosti za učinkovitiju međuministarsku suradnju, osnivanjem međusektorskog Zajedničkog koordinacijskog povjerenstva za obrazovanje odraslih kako bi se osigurala koordinacija za postizanje strateških ciljeva razvoja ljudskog kapitala.

Izazovi

Dionici su utvrdili nekoliko glavnih izazova za provedbu Oblika usavršavanja:

1. Nedovoljna motivacija dionika za uključivanje odraslih s niskim osnovnim vještinama u obrazovanje i na tržište rada. Poslodavci su uglavnom zainteresirani za zapošljavanje mladih, obrazovanih i motiviranih stručnjaka. Odrasli s niskim osnovnim vještinama/prethodnim niskim kvalifikacijama, koji su nedavno stekli ili nadogradili kvalifikacije, u mnogim se slučajevima ne smatraju relevantnima zbog svojih negativnih prethodnih iskustava. Vjerojatnije je da će niskokvalificirane odrasle osobe odustati od školovanja prije završetka cijelog programa, što će rezultirati financijskim gubicima za uključene obrazovne ustanove. Obrazovne ustanove, i javne i privatne, koje nude programe za odrasle, spremne su uključiti se u obrazovne projekte, ali obično ne provode značajne napore za uključivanje odraslih s niskim vještinama i poteškoćama u učenju.
2. Projektni pristup u provedbi aktivnosti obrazovanja odraslih. Upravljanje određenim sredstvima delegira se određenom ministarstvu ili njegovoj podređenoj ustanovi i nije uvijek izravno povezano s projektima i inicijativama za obrazovanje odraslih koje provode druga ministarstva ili vladine agencije. Kao rezultat toga, postoji rizik da se ponuda sličnih sadržaja može ponoviti u nekoliko projekata, bez stvaranja komplementarnih mogućnosti učenja i izazivanja nepotrebne konkurencije. Istodobno, odrasli nemaju mogućnosti pristupa zajedničkom i jedinstvenom izvoru informacija o mogućnostima učenja. Prikupljaju se potrebni podaci za ocjenu korisnosti projekata (broj polaznika, broj polaznika koji su završili program i sl.). Međutim, trenutačno se odgovarajući podaci ne prikupljaju u dimenziji stalnog usavršavanja vještina pojedinca.
3. Nesigurnost mehanizma suradnje uključenih strana. Mehanizam suradnje uključenih strana izrađuje se za svaki projekt zasebno, definirajući zadatke svakog partnera.

Rješenja

Tijekom rasprava izneseno je nekoliko prijedloga za rješavanje opisanih izazova.

- U svrhu dopiranja do različitih ciljnih skupina odraslih i pružanja personalizirane komunikacije na cijelom području općine potrebno je uspostaviti mreže suradnje u svakoj općini, uključujući stručnjake općinskih institucija, predstavnike nevladinog sektora, aktiviste u zajednici i lokalna poduzeća.
- Rješenje koje pruža odgovor na nekoliko izazova moglo bi biti stvaranje jedinstvene web platforme obrazovnih mogućnosti, s ciljem kombiniranja svih informacija o dostupnim programima obrazovanja odraslih, njihovom sadržaju, vremenu provedbe, mjestu održavanja, uvjetima sudjelovanja, uslugama karijernog savjetnika, mogućnostima dobivanja ponude za posao nakon završetka programa.
- Kako bi se ojačali ishodi učenja s potrebama tržišta rada, potrebno je provesti kompetentnu procjenu vještina i znanja polaznika, kao i pružanje usluga karijernog usmjeravanja, osiguravajući vezu između potreba poslodavaca i ponude učenja, izravno povezanih s potrebama određenog poduzeća i zahtjevima za određeno radno mjesto.

Suradnja dionika trebala bi biti usmjerena na osiguravanje kontinuiteta učenja odraslih, a ne na provedbu jedne određene aktivnosti ili projekta.

